

SGK Genelgesi 2013/11 – Güncellenmiş Hali – 2025

2013/11 Sayılı Sigortalılık İşlemleri Hakkında Genelge (02/09/2025 Tarihli ve 2025/15 Sayılı Genelge İşlenmiş Haliyle) T.C. SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞ...

SGK Genelgesi 2013/11 – Güncellenmiş Hali – 2025

Tarih: 28 Ekim 2025

2013/11 Sayılı Sigortalılık İşlemleri Hakkında Genelge

(02/09/2025 Tarihli ve 2025/15 Sayılı Genelge İşlenmiş Haliyle)

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 32995964/230

Konu : Sigortalılık işlemleri

Tarih: 22/2/2013

GENELGE

2013/11

Başkanlık Makamının 29/12/2010 tarihli ve 747 sayılı OLUR'ları ile Kurumumuz tarafından çıkarılan ve halen uygulanan

genelgelerin, yürürlükte bulunan güncel mevzuata göre yeniden gözden geçirilmesi, güncelleştirilmesi, tekleştirilmesi ihtiyacının ortaya çıkması nedeniyle gerçekleştirilen Komisyon çalışmaları kapsamında sigortalılık işlemleri çerçevesinde çıkarılan genelge, genel yazı, talimat ve e-sigortalı mesajlarına dair çalışma bitirilmiş olup, sigortalılık iş ve işlemlerine ilişkin süreçler belirlenmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun (Genelgede bundan böyle Kanun olarak anılacaktır.) 4 üncü maddesinin birinci fıkrası ile ilk defa 2008 yılı Ekim ayı başı itibariyle sigortalı olarak çalışmaya başlayanlar için sigortalılık statüleri; hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar için (a) bendi, hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar (b) bendi, kamu idarelerinde (a) ve (b) bentleri dışında çalıştırılanlar ise (c) bendinde belirlenmiştir.

Kanunun geçici 1 inci maddesi ile de 2008 yılı Ekim ayı başından önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olan sigortalılar Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olan sigortalılar 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi olan iştirakçiler ise 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kabul edilmişlerdir.

BİRİNCİ KISIM

KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN BİRİNCİ

FIKRASININ (a) BENDİ KAPSAMINDA OLAN SİGORTALILAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Tabi

Çalışan Sigortalılar

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar sigortalı sayılmışlar, hizmet akdine tabi olmamakla beraber ilgili kanunlarında yaptıkları iş bakımından hizmet akdi olarak tarif edilen işleri yapanlar ile kamu idarelerinde çalışıp 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olması öngörülmemiş olanlar da 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmıştır.

6111 sayılı Kanunla yapılan düzenleme ile Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine tabi olup isteğe bağlı sigortaya prim ödeyenler, ay içinde 30 günden az çalışmaları nedeniyle kalan günlerini isteğe bağlı sigortaya prim ödeyerek tamamlayanlar, Kanuna eklenen ek 5 inci maddeyle tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanlar ile ek 6 ncı madde kapsamında ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı on günden az olanların sigortalılık statüleri de 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sayılmıştır.

Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının;

(a) bendi ile hizmet akdi ile çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutukluların,

(b) bendi ile **3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda** belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, (**Ek, 1/9/2016 tarihli ve 2016/20 sayılı Genelge**) (**Ek, 24/4/2019 tarihli ve 2019/9 sayılı Genelge**) mesleki ve teknik

ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı, 82 nci maddeye göre belirlenen günlük prime esas kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanların,

(c) bendi ile harp malulleri, [3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu](#), [2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna](#) göre vazife malullüğü aylığı bağlanmış malullerden, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmaya başlayanların,

(e) bendi ile Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimine katılan kursiyerlerin,

(g) bendi ile Ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerinin,

sigortalılık statüsü de 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi olarak belirlenmiştir.

(Ek, 11/12/2014 tarihli ve 2014/32 sayılı Genelge) 506 sayılı Kanunun ek 36 ncı maddesi gereğince geçici 20 nci madde kapsamında bulunan sandıkların mali durumlarının üyelerine sosyal güvenlik yardımları yapmaya elverişli olmaması halinde bunların yetkili organlarının alacakları fesih ya da devir kararları neticesinde bütün aktif ve pasifleriyle birlikte Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilmesine Bakanlar Kurulu yetkili kılınmış olup,

İttihadı Milli Türk Anonim Sigorta Şirketi Emekli Sandığı (11/7/1978 tarihli ve 16343 Resmi Gazetede yayımlanan 2167 sayılı Kanunun geçici 60 ncı maddesi ile),

İstanbul Bankası Personeli Sosyal Sigorta Sandığı Vakfı

(27/11/1994 tarihli ve 94/6231sayılı BKK ile),

Türkiye Öğretmenler Bankası A.Ş. Emekli Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Vakfı (5/6/1995 tarihli ve 6965 sayılı BKK ile),

Tam Sigorta A.Ş. Memur ve Müstahdemleri Emekli Sandığı Vakfı (22/11/1999 tarihli 99/13718 sayılı BKK ile),

Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi Memur ve Hizmetlileri Sağlık ve Emeklilik Sandığı Vakfı (25/12/2001 tarihli ve 2001/3534 sayılı BKK ile),

Türkiye Tütüncüler Bankası A.Ş. Memur ve Hizmetlileri Sosyal Sigorta ve Yardım Sandığı Vakfı (9/6/2003 tarihli ve 2003/5734 sayılı BKK ile),

Türkiye Kredi Bankası A.Ş. Memur ve Müstahdemleri Sosyal ve Yardım Sandığı Vakfı (9/6/2003 tarihli ve 2003/5733 sayılı BKK ile),

Türk Ticaret Bankası Emekli Sandığı Vakfı (10/6/2003 tarihli ve 2003/5745 sayılı BKK ile),

Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. Memur ve Müstahdemleri Yardım ve Emekli Sandığı Vakfı (29/3/2018 tarihli ve 2018/11401 sayılı BKK ile), **(Ek, 24/4/2019 tarihli ve 2019/9 sayılı Genelge)**

(Değişik, 24/4/2019 tarihli ve 2019/9 sayılı Genelge)
Kurumumuza devredilmiştir. Kurumca devralınan banka sandıklarında geçen sigortalılık süreleri hakkında 506 sayılı Kanun hükümleri uygulanmakta, bu süreler 506 sayılı Kanuna tabi geçmiş sigortalılık ve hizmet gibi kabul edilerek işlem yapılmaktadır.

Ayrıca, 2008 yılı Ekim ayı başından önce 506 sayılı Kanunun mülga 2 nci, mülga ek 10 uncu ve mülga ek 13 üncü maddeleri gereğince sigortalı sayılanlarla, ilgili kanunlarında 506 sayılı Kanuna tabi olması öngörülmüş olanlardan, çalışması devam edenlerin sigortalılıkları da 2008 yılı Ekim ayı

başından sonra ilk defa Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmaya başlayanlar için getirilen düzenlemeler doğrultusunda devam ettirilecektir.

1- Sigortalı sayılanlar

1.1- Hizmet akdine tabi çalışanlar

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı sayılabilmek için sigortalının işverenle arasında Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan hizmet akdi bağının bulunması, işveren veya işveren vekili ya da alt işveren tarafından işe alınıp, hizmet akdine tabi çalıştırılması gerekmektedir.

(Ek, 11/12/2014 tarihli ve [2014/32 sayılı Genelge](#)) Kanunda hizmet akdi [6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda](#) tanımlanan hizmet sözleşmesi ve iş mevzuatında tanımlanan iş sözleşmesi olarak tanımlanmış olup, 6098 sayılı Kanunun 393 üncü maddesi ile hizmet sözleşmesi, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşme olduğu, işçinin işverene bir hizmeti kısmi süreli olarak düzenli biçimde yerine getirmeyi üstlendiği sözleşmelerinde hizmet sözleşmesi sayılacağı öngörülmüştür. Hizmet akdi iki taraflı akitlerden olup tarafları birbirine taahhütlerle bağladığından, hizmet akdinde hukuki bağımlılık şarttır. Hizmet akdinin varlığından söz edilebilmesi için işçinin işverenin emir ve görüşleri doğrultusunda işverenin gösterdiği yerde belirli ya da belirsiz sürede çalışması ve bunun karşılığında da işverenden ücret alması gerekmektedir.

[4857 sayılı Kanunun](#) 8 inci maddesinde ise iş sözleşmesi, bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafında (işveren) ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşme olarak tanımlanmış olup, hizmet akdinin içinde iş, ücret, bağımlılık ve zaman unsurları bulunmaktadır.

Hizmet sözleşmesi ve iş sözleşmesi birlikte incelendiğinde

hizmet akdinin unsurları aşağıdaki gibidir.

Hukuki bağıllılık : Hizmet akdi iki taraflı akitlerden olup, tarafları birbirine taahhütle bağlar. İşçi, emeğini işverenin emrine veren, hizmetin görüldüğü sürece ona tabi olan, yani hizmeti işverenin emir, talimat ve denetimi altında yapmak zorunda olan kişidir. İşveren ise buna karşılık işçiye ücret vermeyi vaat eder.

İş sözleşmesinde de ayırt edici unsur bağımlılık unsurudur. Bu unsur işçinin işin yapılması sırasında işverenin talimatlarına sıkı sıkıya bağılı olması ve işverence denetlenmesi anlamındadır. Bağımlılık unsuru iş sözleşmesini eser ve vekalet gibi diğer iş görme borcu doğuran sözleşmelerden de ayırmaktadır. Eser sözleşmesinde müteahhit, bir bedel karşılığı olarak iş sahibine bir eser yapıp teslim eder ama işini yaparken bağımsız hareket eder. İş sahibinden işin yapılması ile ilgili talimat almaz. Burada önemli olan eserin anlaşmada belirlenen niteliklere uygun olarak ve belirtilen sürede yapılıp teslim edilmesidir. Vekalet sözleşmesinde vekil belirli bir işin görölmesi yükümlülüğü altındadır. Sözleşme varsa ücret de isteyebilir. Ancak burada vekil ile iş sahibi arasındaki bağımlılık unsuru iş sözleşmesine nazaran çok zayıftır. Vekil işini işverenden ekonomik açıdan bağımsız bir şekilde kendi araçları ve personeli ile ve genellikle kendi iş yerinde yapmaktadır.

Süre : Hizmet akdi belli bir süre için yapılabildiği gibi, süresiz de olabilir. Bu sürenin aralıksız olması şart değildir. Hizmetin, sözleşme süresi içinde günün birkaç saatinde veya haftanın, ayın belli günlerinde görölmesi şart koşulabilir. Bu çeşit periyodik çalışma şartları akdin niteliğini etkilemez. Süre unsuru ücret bakımından değil, hizmet yönünden önemli rol oynar. Hizmet sözleşmelerinin yazılı yapılması 4857 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde hükme bağlanmış olup belirli süresi bir yıl veya daha uzun süreli hizmet akitlerinin yazılı yapılması zorunludur. İş sözleşmesinin süresiz yapılması şart ve zorunluluk değildir.

Hizmet akitlerinin yazılı yapılmamış olması, hizmet akdinin varlığını etkilemez.

Hizmet : Hizmet akdinde işçi, işverene bedeni veya fikri (düşünsel) veya her iki nitelikte emek vaadinde bulunur. Hizmet eden kişi bir neticeyi değil, kendiliğinden hizmet götürmeyi taahhüt eder. Çalışmasının işverene sağlayacağı ekonomik sonuçtan sorumlu değildir. Hizmetin kapsamı, görülüş tarzı ve yeri belli olmalıdır.

Hizmetin işverenin işyerinde veya onun göstereceği yerde yapılması şarttır.

İş sözleşmesi gereğince işçi işverene karşı bir işin görülmesi (yerine getirilmesi) ile yükümlü olan gerçek kişidir. Ekonomik açıdan iş olarak değerlendirilen her türlü çalışma bu kapsama girer. Çalışma bedenen veya fikren yahut her ikisi birlikte de olabilir.

Ücret : İşverenin işçiye vermeyi taahhüt ettiği ücret emeğin kirası niteliğindedir. Ücret, para veya başka şekilde ödenir. Ücret, zaman birimi esasına (saat başına, günlük, haftalık, aylık gibi) veya iş birimi esasına (parça, ağırlık, alan veya hacim birimleri gibi) göre verilebilir. İşin miktarına göre verilen ücrete götürü ücret denilir. Ücret kardan pay verilmek suretiyle de ödenmiş olabilir. Ücrete mahsuben ödenecek avans da aynı niteliktedir. Bütün bu usuller ücretin ödenme şekline ilişkin olup, akdin niteliğini değiştirmemektedir. İş sözleşmesinin tanımında, işçinin ücret karşılığında iş gören kişi olduğu açıkça belirtilmiştir. Ücretin iş sözleşmesinde açıkça belirlenmemiş olması çalışmanın ücret karşılığı olmadığı sonucunu doğurmayacağı gibi ücretin uzun süre ödenmemesi de bu niteliğini ortadan kaldırmaz. Ancak, hatır için yahut ahlaki bir görev kapsamında çalışılan işler ücret karşılığı yapılan işler olarak kabul edilmez.

[**Tamamı İçin Tıklayınız**](#)